

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1	שישנה המשכה מהמשפיע, האיש, אל המקבל, האיש. אבל לעתיד לבוא יהיה	הכתוב (במגילת רות, לגבי הולדתו של דוד המלך) "אלה תולדות פרץ" ואמר
2	"נקבה תסובב גבר" והאיש יקבל מהאשה, ובלשון הכתוב במקום אחר אֵשֶׁת	המדרש שכאן נאמר "תולדות" מלא, ואילו לגבי בריאת העולם נאמר "אלה
3	חַיִל עֲטַרְת בַּעֲלָה ³⁵ , שהיא מקור	תלדת השמים והארץ בהבראם" חסר,
4	4 החשפעה לבעלה כפי שְׁיִהָיָה בְּגִמְרֵה ¹ אֵשֶׁת חַיִל עֲטַרְת בַּעֲלָה ³⁵ , שְׁיִהָיָה בְּגִמְרֵה	להורות על מעלת הגאולה כְּבִיאת
5	5 הַעֲבֹדָה ³⁶ , כְּאִשֶׁר יִקְרָם ² הַעֲבֹדָה ³⁶ , כְּאִשֶׁר יִקְרָם הַיַּעֲוֹד ³⁷ אֵלֶּה תוֹלְדוֹת	מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, דָּוִד עֲבָדֵי דוד
6	6 הַיַּעֲוֹד ³⁷ אֵלֶּה תוֹלְדוֹת ³ (תוֹלְדוֹת מְלֵא ³⁸) פֶּרֶץ גּוֹ', כְּבִיאת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ,	המלך שהוא מצאצאי פרץ בן יהודה
7	7 (תוֹלְדוֹת מְלֵא ³⁸) פֶּרֶץ גּוֹ', על ⁴ דָּוִד עֲבָדֵי נְשִׂיא לְהֶם לְעוֹלָם ³⁹ .	נְשִׂיא לְהֶם לְעוֹלָם ³⁹ .

(35 משלי יב, ד. 36) בזכרון אחדים: שאז יתגלה בארץ דוקא בחי' שלמעלה משמים וארץ גם יחד. (37 רות ד, יח. 38) ב"ר פי"ב, ו. שמו"ר פ"ל, ג. 39) יחזקאל לז, כה.

המשך ביאור למסכת בבא מציעא ליום חמישי עמוד א

1	שְׁהִתְרַחֵף רִיבָתָהּ הַשְּׂבוֹת הַרְבֵּה, שנאמר 'השב תשיבם'.	כְּתִב רְחֻמָּא - שאם היתה התורה כותבת רק 'עוב תעוב עמו'
2	2 הגמרא מביאה שאלות נוספות לגבי פסוקים שיש בהם כפילות	לחיוב פְּרִיקָה, הֵוָה אֲמִינָא - הייתי אומר שהסיבה שחייב בפריקה
3	3 לשון: שאל אותו חכם את רבא, נאמר לגבי מצות שלוח הקן	היא משום דְּאִיכָא [שיש] צַעַר בְּעֵלֵי חַיִּים, שהרי הבהמה מצטערת
4	4 (דברים כב ז) "שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם, אִמָּא - ונאמר שמהמילה	במשא שעליה, וְאִיכָא - ויש גם חֶסְרוֹן בַּיָּם, שהרי הבהמה
5	5 'שִׁלַּח' אנו למדים שחייב לשלח את האם תְּרֵי וּמְנָא - פעם אחת,	מתקלקלת מחמת המשא, אֲכָל טַעֲיָה דְּלֵאוּ צַעַר בְּעֵלֵי חַיִּים אִיכָא
6	6 ומהמילה 'תִּשְׁלַח' אנו למדים תְּרֵי וּמְנָי - שאם חזרה חייב לשלח	וְלֹא חֶסְרוֹן בַּיָּם אִיכָא - שאין לא צער בעלי חיים ולא חסרון כיס,
7	7 פעם שניה, אבל יותר מכך אינו חייב בשלוח, ומדוע שנינו בחולין	אִיכָא - נאמר שלא יתחייב בטעינתו. וְאִי אֲשַׁמְעִינָּהּ - ואם היתה
8	8 (קמא). שאם שילחה וחזרה אפילו ארבע וחמש פעמים חייב לחזור	התורה כותבת 'הקם תקים עמו' לחיוב טַעֲיָה, הייתי אומר
9	9 ולשלחה. אָמַר לֵיהּ רבא. 'שִׁלַּח' אָפִילוּ מֵאָה פְּעָמִים מְשַׁמְעֵי,	שהתורה חייבה לסייע בטעינה משום דְּבִשְׁכָר - שאינו חייב
10	10 ומהמילה 'תִּשְׁלַח' אנו למדים דרשה זו, אִין לִי שְׁחִיב לְשַׁלַּח אֵת	לעשותה בחנם אלא בשכר, אֲכָל פְּרִיקָה דְּבַחְנָם - שחייב לעשותה
11	11 האם קודם שנוטל את הבנים אֵלֶּא כְּשֵׁנוּטֵל אֵת הַצִּיפור לְדָבָר	בחינם, אִיכָא - נאמר שלא חייבה אותו התורה בכך, צְרִיכָא - לכן
12	12 הַרְשוּת כְּגוֹן אֲכִילָה, אֲךָ אִם נוֹטֵלָה לְדָבָר מְצוּהָ כְּגוֹן לְצוּרֵךְ טְהֵרַת	הוצרכה התורה לכתוב פסוק מיוחד לחיוב טעינה ופסוק מיוחד
13	13 מִצּוּרַע, מְנַין שְׁחִיב בְּשִׁלּוּחַ הָאֵם, תְּלָמוּד לּוֹמַר 'תִּשְׁלַח' מִקְּבֵל מְקוּם.	לחיוב פריקה בחינם.
14	14 אָמַר לֵיהּ הֵוָה מְדַרְבְּנָן לְרַבָּא, נאמר לגבי מצות תוכחה (ויקרא יט	שואלת הגמרא: וְלִרְבִּי שְׁמַעוֹן דְּאָמַר (לקמן לב). שאף טַעֲיָה חַיִּיבִים
15	15 יז) 'הוכח תוכיח את עמיתך, וְאִיכָא - ונאמר שמהמילה 'הוכח' אנו	לעשותה פְּחָנָם, מֵאִי אִיכָא לְמִימְרֵי - מה יש לתרץ, הלא אפשר
16	16 למדים שחייב להוכיח תְּרֵי וּמְנָא - פעם אחת, ומהמילה 'תוכיח'	ללמוד פריקה מטעינה. מיישבת הגמרא: לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא מְסִימֵי
17	17 אנו למדים שאם לא הועילה התוכחה חייב להוכיח תְּרֵי וּמְנָי - שני	קְרָאִי - אין פסוק שמשמעותו דווקא חיוב טעינה, כיון שגם את
18	18 פעמים, אבל יותר מכך אינו חייב. אָמַר לֵיהּ רבא, 'הוכח', אָפִילוּ	הפסוק 'הקם תקים עמו' אפשר לפרש לחיוב פריקה, ואם כן כל
19	19 מֵאָה פְּעָמִים מְשַׁמְעֵי, ומהמילה 'תוכיח' אנו למדים דרשה זו, אִין לִי	אחד מהפסוקים שהיה נכתב הייתי מפרש שהכוונה לפריקה, ולא
20	20 שחייב בתוכחה אֵלֶּא תְּרַב לְתַלְמִיד, אֲךָ תְּלָמוּד לְרַב מְנַין שְׁחִיב	היינו יודעים שיש חיוב טעינה, לכך הוצרכו שני הפסוקים.
21	21 בתוכחה, תְּלָמוּד לּוֹמַר 'הוכח תוכיח' מִקְּבֵל מְקוּם.	הגמרא דנה מדוע הוצרכה התורה לכתוב גם פריקה וטעינה וגם
22	22 הגמרא מבארת פסוקים נוספים שיש בהם כפילות לשון: נאמר	השבת אבידה. שואלת הגמרא: לְמָה לִי לְמַכְתָּב הֵי תְּרֵינִי, וְלְמָה
23	23 לגבי חיוב פריקה (שמות כג ח) 'עֹבֵב תְּעוֹב עִמּוֹ'. ומבארת הגמרא:	לִי לְמַכְתָּב אֲבִידָה - מדוע צריכה התורה לכתוב גם פריקה וטעינה,
24	24 אִין לִי שְׁחִיב בְּפִרְיקָה אֵלֶּא כְּשֶׁבְעָלִיו עִמּוֹ והוא מסייע לו בפריקה,	וגם חיוב השבת אבידה, הרי אפשר ללמוד פריקה וטעינה מהשבת
25	25 אֲךָ כְּשֶׁאִין בְּעָלִיו עִמּוֹ, כלומר שאין הבעלים יכולים לסייע לו	אבידה, או השבת אבידה מפריקה וטעינה, שהרי ענינם של
26	26 בפריקה, מְנַין שְׁחִיב בְּפִרְיקָה, תְּלָמוּד לּוֹמַר 'עֹבֵב תְּעוֹב' מִקְּבֵל מְקוּם.	חיובים אלו הוא הצלת ממונם של ישראל. משיבה הגמרא: צְרִיכֵי,
27	27 נאמר לגבי חיוב טעינה (דברים כב ד) 'הִקָּם תְּקִים עִמּוֹ', ומבארת	דְּאִי כְּתִב רְחֻמָּא הֵי תְּרֵינִי - שאם היתה התורה כותבת רק חיובי
28	28 הגמרא: אִין לִי שְׁחִיב בטעינה אֵלֶּא כְּשֶׁבְעָלִיו עִמּוֹ והוא מסייע לו	פריקה וטעינה, הייתי אומר שדווקא בהם חייב משום דְּצַעְרָא דְּמָרָה
29	29 טעינה, אֲךָ כְּשֶׁאִין בְּעָלִיו עִמּוֹ, כלומר שאין הבעלים יכולים לסייע	אִיתָא - שיש צער לבעלים, וכן צַעְרָא דִּידָה אִיתָא - יש בזה צער
30	30 לו בטעינה. מְנַין שְׁחִיב בטעינה, תְּלָמוּד לּוֹמַר 'הִקָּם תְּקִים' מִקְּבֵל	לבהמה, אֲכָל אֲבִידָה, דְּצַעְרָא דְּמָרָה אִיתָא - שיש בזה צער
31	31 מְקוּם.	לבעלים, וְצַעְרָא דִּידָה לִיתָא - אולם אין צער לאבידה, אִיכָא -
32	32 הגמרא דנה מדוע הוצרכה התורה לכתוב גם פריקה וגם טעינה.	נאמר שלא יתחייב בהשבה, ולא היינו לומדים השבת אבידה
33	33 שואלת הגמרא: וְלְמָה לִי לְמַכְתָּב פְּרִיקָה וְלְמָה לִי לְמַכְתָּב טַעֲיָה	מפריקה וטעינה. וְאִי אֲשַׁמְעִינָּהּ - ואם היתה התורה כותבת רק
34	34 - מדוע צריכה התורה לכתוב פסוק לחיוב פריקה ופסוק לחיוב	השבת אֲבִידָה, הייתי אומר שבוה חייב משום דְּלִיתָא לְמָרָה פְּחָדָה
35	35 טעינה, הרי אפשר ללמוד זה מזה. משיבה הגמרא: צְרִיכֵי, דְּאִי	- שאין הבעלים נמצאים עם האבידה ואינם יכולים לטפל בה,